

HÅNDEN BLEV HOLDT UNDER SANDSLOTTET

Ny klageenhed:

Vil forebygge konflikter

Læs side 12

Døgnområdet:

Ny vejledning om arbejdstidsaftaler

Læs side 16

Følelsen skam:

Ubehagelig og nødvendig

Læs side 18

Udgiver:

LFS, Landsforeningen for
Socialpædagoger
Rosenvængets Allé 16,
2100 København Ø
Telefon: 3544 4546
www.lfs.dk

Ansvarshavende redaktør:

Kirsten Gunvor Løth (formand)

Redaktion:

E-mail: lfsnyt@lfs.dk

Anna Louise Stevnhøj,
Daglig redaktør

Telefon: 4697 1662/ 3071 8947

Email: alst@foa.dk

Agnete Solvej Christiansen,
Journalist

Telefon: 4697 1671

Email: agch@foa.dk

Signe Rosa Skelbæk,
Journalist

Telefon: 4697 1663

Email: sisk@foa.dk

Forsideillustration:

Anna Louise Stevnhøj/Midjourney

Layout: Falk og musen

Grafisk produktion: Jørn Thomsen
Elbo A/S, som er certificeret efter
følgende internationale standarder:
ISO 14001 miljøcertificering, ISO
9001 kvalitetscertificering, FSC-
certificering og Svanemærket. Trykt på
miljørigtigt papir med vegetabiliske
farver.

Medieinfo og deadlines på:

lfs.dk/118

Oplag: 12.500 • ISSN: 2794-3747
49. årgang

Næste nummer udkommer i
uge 40 2023.

Deadline 21. september 2023.

Åbningstider:

Mandag, tirsdag, onsdag
og fredag 10.00-14.00
Torsdag 12.00-16.00
Telefon: 3544 4546

E-mail faglig afdeling: lfs@lfs.dk

E-mail: akasse@lfs.dk

ARTIKLER

- 3 **Leder: Vi mangler ikke arbejdskraft, selv om vi mangler pædagoger**
- 6 **Fields-gerningsmanden planlagde angreb på Sandslottet: Sådan håndterede de krisen**
- 10 **Vigtigt, at de ikke hørte om angrebsplaner via medierne**
- 12 **Klageenhed har modtaget 80 klager, men vil helst forebygge**
- 16 **Arbejder du på døgnområdet**
- 18 **Skam kender alle til, men de færreste vil vide af skammen**
- 22 **Medlemsportræt: Familie betyder alt**
- 24 **Pandastuen er for svækket immunforsvar og stærke relationer**
- 28 **Gratis filmfestival for børn i alle aldre**
- 30 **LFS-kalenderen**
- 32 **Sandt eller falsk: Må to-årige ikke sove i barnevogn eller krybbe?**

6 "Det gjorde helt klart indtryk på personalet, at områdechefen, den faglige chef og klyngelederen stillede op og blev hele dagen, og at der var umiddelbar adgang til krisepsykolog. Der blev skabt en tryk stemning af, at der blev passet på folk."

VI MANGLER IKKE ARBEJDSKRAFT, SELV OM VI MANGLER PÆDAGOGER

Regeringen har for nylig proklameret, at samfundet ikke mangler penge, men medarbejdere, og at arbejdskraft er den nye hårde valuta.

Derfor har jeg brug for at hive tre ting op af hatten, som I skal huske, hver gang politikerne siger, at penge ikke løser vores problemer med velfærden, og når de siger, at vi øger inflationen, hvis vi giver lønstigninger til de kvindedominerede fag i den offentlige sektor.

Når regeringen hævder, at arbejdsudbud er den nye valuta, så skal man forstå to ting:

Al den snak om arbejdsudbud er ikke noget nyt. Det har de seneste 20 år i Danmark været standardpolitik, at man laver arbejdsudbudsreformer i stedet for at skabe arbejdspladser. Og arbejdsudbud og arbejdskraft er to forskellige ting.

Arbejdsudbud er fantasien om, at hvis vi for eksempel hæver pensionsalderen, så vil så og så mange mennesker arbejde længere, og så og så mange flere vil komme i arbejde. Hvor mange det drejer sig om, finder man ud af ved at bede Finansministeriet om at lave nogle beregninger på en fremtidsfantasi.

Arbejdskraft er noget helt andet. Det er, hvor mange mennesker vi har, som er en del af arbejdsstyrken. Altså hvor mange er i arbejde, og hvor meget arbejder de.

Og min vigtigste pointe i denne leder er, at selv om vi har store problemer med at skaffe uddannet og faglærte medarbejdere, så mangler vi ikke arbejdskraft.

Problemet er, at Christiansborg gennem de seneste 20 år har lavet arbejdsudbudsreformer, der har forringet vilkårene for helt almindelige mennesker på og udenfor det danske arbejdsmarked. Man har forringet dagpengesatsen, så det er umuligt at være sygemeldt i en længere periode, uden at det også har økonomiske og dermed sociale konsekvenser. Man har fjernet en helligdag, så vi i gennemsnit arbejder en dag mere om året fremover. Man har skåret i sociale ydelser for i stedet sænke skatten.

“Derfor skal vi sammen kæmpe for, at det igen bliver attraktivt at arbejde i den offentlige sektor. Lønnen skal op – især i de kvindedominerede fag.”

Nu minder jeg om – og kommer til det igen – der er IKKE mangel på arbejdskraft. Men så længe man udsulter den offentlige sektor og sparer på uddannelse, så kan ingen undre sig over, at pædagoger, SOSU’er og sygeplejersker flygter til det private eller Norge, hvor lønnen er højere – eller at de fravælger uddannelserne i første omgang.

Derfor skal vi sammen kæmpe for, at det igen bliver attraktivt at arbejde i den offentlige sektor. Lønnen skal op – især i de kvindedominerede fag. Vi skal have økonomaftaler, der sikrer reelle minimumsnormeringer – også på det specialiserede socialområde.

Kampen om økonomaftalerne vandt vi ikke denne sommer. Men kampen om løn – den skal vi vinde. Og vi er godt i gang med forberedelserne til OK24.

Så kom ind i LFS og aflever dine krav til overenskomstforhandlingerne, giv os gode ideer til, hvordan vi vinder befolkningens opbakning, og fortæl os om, hvad løn og arbejdsvilkårene betyder for dig.

Kirsten Gunvor Løth,
formand for LFS

FAGLIG FREDAGSBAR ER TILBAGE

Fredag den 8. september åbner LFS-gården og sal A for første faglige fredagsbar efter sommerferien. Fredagsbarerne er åbne for alle og indeholder hver især et tema eller en aktivitet, men det primære formål er hygge og socialt samvær. 8. september er temaet OK24. Alle fredagsbarer starter kl. 17.00, men aftenens tema/aktivitet starter først kl. 18.00. Man kan købe øl, vand og vin til billige priser.

PÆDAGOGENS PROBLEMHÅNDBOG

Lisa Hallgren er PPR-psykolog og rådgiver og superviserer pædagoger i dagligdagen. Hun har på den baggrund skrevet en håndbog, som tager fat på en lang række af de mest almindelige typer af børneadfærd og problemer, som risikerer at vokse, hvis løsninger bliver kortsigtede og ikke rummer og møder barnet på den rigtige måde.

Bogen giver faglig opbakning, når en situation er ved at koge op. Man kan slå bekymrende adfærd op, fx grimt sprog, konflikt fyldt leg, bekymrings-tanker eller begrænset øjenkontakt, og finde de interventioner, der hjælper barnet og bremser adfærden. Bogen kan også læses fra ende til anden, hvor man får indgående viden om, hvorfor børnene typisk reagerer, som de gør, og hvad der hjælper.

Pædagogens problemhåndbog er udgivet på Dansk Psykologisk Forlag til en vejledende pris af 299 kroner.

HJÆLP TIL AT PASSE BEDRE PÅ KROPPEN

Det er hårdt for kroppen at arbejde i dagtilbud. Derfor får alle vuggestuer og børnehaver i København tilbud om et forløb, som er en kombination af ergonomi, bevægelse og fokus på børnenes selvhjulpethed.

Vælger man som institution at deltage i forløbet 'Kroppen i kerneopgaven' strækker det sig over seks til otte måneder. Det er konsulenter fra Arbejdsmiljø København, der står for indsatsen, som indeholder et fælles kickoff møde for de Trioer i den enkelte klynge, der deltager, et personalemøde på tre timer i den enkelte institution samt opfølgende konsulentbesøg på stuemøder.

Arbejdsmiljø København anslår, at hver medarbejder kan regne med at skulle bruge ca. syv timer, og Trioen skal regne med samlet at bruge 15 timer. Projektet indeholder midler til helt eller delvist frikøb. Tilmelding foregår via tilmeldingsblanketten fra Ugepakken, som skal sendes til medsekretariat@buf.kk.dk med cc. til klyngeleder senest 15. september. Spørgsmål kan rettes til Henrik Pedersen, HR i BUF, YU3M@kk.dk eller mobil 2142 1742 og Vibeke Andersen, Arbejdsmiljø København, BY5C@kk.dk eller mobil 4049 3304.

FAGFORENINGER GODE FOR SAMFUNDS- ØKONOMIEN

Forskningen viser, at det er godt for samfundsøkonomien, hvis en stor del af arbejdsstyrken er i fagforening. Derfor kan det betale sig at hæve fradraget for fagforeningskontingenter.

Cheføkonom Sofie Holme Andersen i Arbejderbevægelsens Erhvervsråd skriver i Politiken, at en række nyere forskningsstudier viser, at højere organiseringsgrad øger produktiviteten. Og højere fradrag for fagforeningsmedlemskab øger organiseringsgraden.

”Det er vigtigt at have fokus på produktiviteten, da det er den, der har drevet udviklingen i vores velstand. Et bud på at øge produktiviteten er relativt nemt og relativt billigt: Man kan øge fradraget for fagforeningsmedlemskab,” skriver Sofie Holme Andersen.

LFS I MEDIERNE

Kirsten Gunvor Løth i P1 Debat

Torsdag den 15. august kunne du høre LFS' formand, Kirsten Gunvor Løth, som deltog i P1 Debatten med titlen 'Penge nok, for få hænder?'

Regeringstoppen har i et interview i Berlingske hævdet, at den nye valuta i dansk politik ikke er penge, men arbejdskraft. Ifølge statsministeren har vi mange penge, men de kan ikke bruges, hvis der ikke er nok medarbejdere. Kirsten Gunvor Løth kunne oplyse, at man ikke mærker meget til de penge ude i kommunerne, hvor 50 kommuner allerede nu har måttet genåbne budgetterne for at finde besparelser. Du kan finde udsendelsen på dr.dk.

FAGBEVÆGELSEN UDEN FILTER

Kom helt tæt på alle de nyheder, der har relevans for eller udspringer af fagforeningerne i Danmark. Først an af værterne Kristoffer Nordskov og Gitte Redder udkommer hver uge et nyt afsnit, der tager afsæt i en fagforenings-nyhed. Fik du ikke helt fat i, hvorfor sygeplejerskernes formand trådte af, eller vil du gerne til bunds i, hvordan FH-sagen

begyndte at rulle? Så skal du lytte til podcasten "fagbevægelsen uden filter", der produceres af A4 lyd. For nogen kan det lyde tørt, men når de to værter nøgternt og sagligt taler om OK-kampen, der står for døren, eller truslen fra de gule fagforeninger, så er det svært ikke at blive fanget. Du kan finde podcasten gratis de steder, hvor du normalt lytter til podcast.

FIELDS-GERNINGSMANDEN PLANLAGDE ANG SÅDAN HÅNDTEREDE

Gerningsmanden til skyderiet i Fields lavede planer for et angreb på daginstitutionen Sandslottet, før han slog tre mennesker ihjel og sårede adskillige andre i butikscetret. Medarbejderne i Sandslottet fik først besked samme dag, som nyheden kom ud i medierne. Men der var planlagt et nøje præcist orkestreret kriseberedskab fra Børne- og Ungdomsforvaltningen.

Det var en både bekymret og forundret Majbrit Møller, klyngeleder i Amager klynge H, der torsdag den 8. juni blev indkaldt til møde med områdechef Svend Allerslev dagen efter. Bekymringen blev ikke mindre, da hun senere samme dag også fik en indkaldelse fra selve direktøren for Børne- og Ungdomsforvaltningen, Tobias Stax. For hun kunne ikke få at vide, hvad mødet handlede om, udover at det havde noget med den integrerede institution Sandslottet at gøre.

”Jeg spurgte mig selvfølgelig for hos Ruben (Ruben Lykkegaard Ben-Yedidia, pædagogisk leder i Sandslottet, red.), om hvordan det gik i Sandslottet, og hvordan han havde det. Og da alt tilsyneladende var fint, var min tanke, om der var nogle forældre, der havde rettet en alvorlig anklage mod os uden at fortælle os om det,” siger Majbrit Møller.

Tophemmeligt og skræmmende

Da hun fredag den 9. juni kom til møde, var der ikke bare en direktør og en områdechef. Der var også den faglige leder for område Amager samt presse- og kommunikationschefen fra forvaltningen.

”Jeg blev informeret om, at Sandslottet ville komme til at spille en rolle i retssa-

gen mod gerningsmanden fra Fields-skyderiet, når sagen startede den følgende mandag den 12. juni. Politiet havde fundet notater i hans lejlighed, der viste, at han havde overvåget institutionen, som ligger tæt på hans bolig. Han havde lavet planer for, hvordan han ville trænge ind, og hvem han skulle slå ihjel først. Det var ret uvirkeligt,” fortæller Majbrit Møller.

Hun fik samtidig at vide, at det var tophemmeligt, indtil retssagen startede, og indtil det kom ud i pressen. Det var vigtigt, at kommunikationen skulle foregå samtidigt. Grunden til, at kommunen var blevet varslet, var at de skulle kunne nå at forberede en indsats over for de berørte medarbejdere og forældre. Det var også baggrunden for, at Majbrit Møller nu var inviteret ind i den lille kreds, som havde en viden omkring sagen.

Tætpakket informationsprogram

Majbrit Møller blev præsenteret for en beredskabsplan, der var planlagt ned til mindste detalje.

”Direktør Tobias Stax informerede børne- og ungdomsudvalget søndag aften. Jeg bad Ruben om at kontakte TRIO’en, forældrerådet og forældrebesty-

Jeg tror, at vi alle oplevede det ret voldsomt, da detaljerne blev refereret mere og mere, som dagen skred frem. Det var guld værd, at der var kommet vikardækning.

relsesformanden søndag aften og bede dem komme til møde mandag morgen.

Da TRIO’en mødte ind mandag den 12. juni, var der orienteringsmøde med områdechefen, den faglige chef og pressechefen fra forvaltningen. Forvaltningen havde sørget for, at der kom fire kompetencepædagoger og fire støttepædagoger, som kunne hjælpe til på stuerne. Så klokken 10 var der orienteringsmøde for den ene halvdel af medarbejderne, mens den anden halvdel blev orienteret kl. 10.30. Klokken 11 var der møde med klyngens forældrebestyrelsesformand og med Sandslottets lokale forældreråd,” fortæller Majbrit Møller.

Medarbejderne blev præsenteret for sagens fakta og fik en række overordnede

REB PÅ SANDSLOTTET: DE KRISEN

Ruben Lykkegaard Ben-Yedidia, pædagogisk leder i Sandslottet, og klyngeleder Majbrit Møller havde så travlt den 12. juni, at de dårligt nåede at mærke deres egne reaktioner. Men de blev begge ramt af massiv træthed efter den følelsesmættede dag.

råd om de reaktioner, man kan opleve i en krisesituation af området faglige chef, suppleret af en krise psykolog fra området. Forvaltningens pressechef fortalte, at der var sandsynlighed for, at de ville blive kontaktet af journalister, og at det var i orden, hvis de havde lyst til at udtale sig, men at det også var helt legitimt at sige nej.

Billeder og notater

Mens medarbejderne i Sandslottet blev orienteret, var den offentlige anklager i gang med at fremlægge sagen i byretten.

Der var fundet håndskrevne noter om institutionen på den 23-årige tiltaltes bopæl. Noterne indeholdt blandt andet en plantegning over børnehaven, hvor den tiltalte havde markeret "killzone" og "gummesteder" flere steder.

Han havde desuden noteret de daglige rutiner i børneinstitutionen, og det stod i noterne, at det kunne være en god idé at tage en kniv med, så man kunne trænge sine ofre op i et hjørne.

Medierne begyndte at referere sagen ved 11-tiden. Klokkeren 12 sendte Børne- og Ungdomsforvaltningen en pressemeddelelse ud, hvor direktør Tobias Stax redegjorde for, hvordan man ville hjælpe Sandslottet, og hvor Lisbeth Juul Agger-

- holm, der er faglig chef i område Amager, kom med gode råd om, hvordan man skærmede børn fra detaljerne i sagen. Tobias Stax skrev også til alle ledere og til de faglige organisationer og informerede om sagen.

Guld værd med akut hjælp

Ruben Lykkegaard Ben-Yedidia, som er pædagogisk leder i Sandslottet, oplever, at der bredte sig en beklemmt stemning, da medierne begyndte at skrive om angrebsplanerne mod Sandslottet.

"Medarbejderne fulgte med på deres telefoner, og jeg tror, at vi alle oplevede det ret voldsomt, da detaljerne blev refereret mere og mere, som dagen skred frem. Det var guld værd, at der var kommet vikardækning, så folk kunne få tid til at sunde sig," siger Ruben Lykkegaard Ben-Yedidia.

Der var stillet en krisepsykolog til rådighed hele mandagen, og det var der nogle medarbejdere, der benyttede sig af.

"Men der var også nogen, der havde mest brug for bare at sidde og tale lidt

Vi er alt i alt kommet intakt igennem, og det handler helt sikkert om den massive indsats, der blev gjort for at støtte os den første vigtige dag.

med hinanden, og nogen havde brug for at gå en tur ned til stranden. Derfor var det en kæmpestor hjælp, at vi blev aflastet med kompetence- og støttepædagogerne. Men der var også medarbejdere, der allerhelst bare ville tilbage til børnene," siger Ruben Lykkegaard Ben-Yedidia.

Han er overbevist om, at den akutte hjælp betød, at alle mødte op – også dagen efter.

"Det gjorde helt klart indtryk på personalet, at områdechefen, den faglige chef og klyngelederen stillede op og blev hele dagen, og at der var umiddelbar adgang til krisepsykolog. Der blev skabt en tryk stemning af, at der blev passet på folk," siger Ruben Lykkegaard Ben-Yedidia.

En vild dag

Ruben Lykkegaard Ben-Yedidia og Majbrit Møller havde ikke selv tid til at mærke ret meget efter.

"Det var så grimt at læse, hvad han havde overvejet, at jeg måtte gå på kontoret et øjeblik for at være alene. Men faktisk var der så mange opgaver, og jeg havde så travlt med at forholde mig til personalet, at jeg undgik at få for mange indre billeder af, hvad der kunne være sket," siger Ruben Lykkegaard Ben-Yedidia.

Majbrit Møller har det på samme måde:

"Det var en vild dag, hvor vi havde virkelig travlt. Ruben og jeg havde en handlingsplan for dagen med diverse deadlines for, hvornår de forskellige skulle informeres og indkaldes, og hvad der i øvrigt skulle ske. Så min opgave var at

understøtte Ruben i forhold til at få disse ting ud på AULA på de rette tidspunkter. Og så brugte vi meget energi på at være i kontakt med de enkelte medarbejdere og mærke efter, hvordan de havde det," fortæller Majbrit Møller, der også brugte en del tid på at tale med journalister i løbet af eftermiddagen.

Fattede forældre

Da klokken sagde lukketid for Sandslottet, fortsatte dagen med et hasteindkaldt forældremøde. Trods det korte varsel var der stort fremmøde, og forældrene fik stort set de samme informationer som personalet.

Majbrit Møller fortæller, at mødet forløb roligt, og at forældrene var fattede.

"De var naturligvis berørte, men de havde samtidig overskud til at bakke op

Sagen kort

Københavns Byret behandlede i juni 2023 sagen om skyderiet i Field's den 3. juli 2022. Retssagen startede den 12. juni.

Den 23-årige gerningsmand, som skød og dræbte tre personer og sårede en række øvrige besøgende i butikscenteret på Vestamager, blev den 5. juli 2023 dømt til anbringelse uden tidsgrænse på Sikringsafdelingen i Slagelse

Det kom frem under retssagen, at politiet på den 23-åriges bopæl fandt en række håndskrevne notater, som er dateret til juni 2022, det vil sige kort før skyderiet i Fields. Notaterne afslørede, hvordan den tiltalte i juni havde den integrerede institution Sandslottet i tankerne som et muligt mål.

Han havde tilsyneladende lagt en detaljeret plan for, hvordan man nemmest kunne komme ind på

Ruben Lykkegaard Ben-Yedidia er overbevist om, at den akutte krisehjælp har æren for, at alle medarbejdere også mødte på arbejde dagen efter.

om personalet. Flere roste Ruben for hans måde at drage omsorg for personalet på,” siger Majbrit Møller.

Tirsdag den 13. juni var der fortsat en krisepsykolog til stede i Sandslottet, og dette tilbud benyttede enkelte medarbejdere sig af. Da hun kom igen en lille uge efter hændelsen, var der ikke nogen

Gerningsmanden kom ikke, og han havde revet notaterne i stykker. Jeg vælger at tro, at det var en øvelse og ikke en reel plan.

institutionen, og han havde billeder af institutionen på sin telefon.

”Find den nemmeste måde at komme ind i Sandslottet på. Lav en plan for at finde dem i hjørnerne. Tag knive med”, skrev han i sine noter.

Han havde også orienteret sig om, hvornår børnene var på stuerne, og hvornår de var ude på legepladsen.

Til politiet har den tiltalte tidligere forklaret, at det var tilfældigt, at det lige var i Field's, at han begyndte at skyde.

medarbejdere, der benyttede sig af muligheden.

”Jeg ved, at der er enkelte, der senere har gjort brug af Falck Healthcare. Men vi er alt i alt kommet intakt igennem, og det handler helt sikkert om den massive indsats, der blev gjort for at støtte os den første vigtige dag,” siger Ruben Lykkegaard Ben-Yedidia.

Gem beredskabsplanen

Ruben Lykkegaard Ben-Yedidia har ikke selv haft andre efterreaktioner end voldsom træthed.

”Der var nogle dage, hvor jeg var meget træt om aftenen. Men jeg tror, at vi er lykkedes med at få sagen ned på et realistisk niveau. Gerningsmanden kom ikke, og han havde revet notaterne i stykker. Jeg vælger at tro, at det var en øvelse og ikke en reel plan,” siger Ruben Lykkegaard Ben-Yedidia.

Majbrit Møller havde også et par dage, hvor hun var træt efter den følelsesmættede mandag.

”Om aftenen følte jeg mig som en punkteret ballon. Men jeg havde jo også gået med en stor bekymring siden onsdagen før, hvor jeg ikke vidste, hvad der var på vej,” siger Majbrit Møller, som har valgt den samme tilgang som Ruben Lykkegaard Ben-Yedidia:

”Det skete heldigvis ikke, og gerningsmanden er ikke længere på fri fod,” siger Majbrit Møller, der har opfordret forvaltningen til at gemme den beredskabsplan, der blev lavet op til mandag den 12. juni.

”For tiltagene virkede, og vi har oplevet stor støtte, der har forebygget panik og unødigt bekymring,” siger Majbrit Møller.

Vi skal have tillid

Majbrit Møller mener til gengæld ikke, at man skal arbejde med beredskabsplaner, der bygger på bekymring for, at en anden psykisk syg skal få lignende tanker.

”Det var en enkeltstående situation, som forhåbentlig aldrig gentager sig. Vi skal ikke have amerikanske tilstande med

Klyngeleder Majbrit Møller gik rundt i uvished i flere dage: Hun var indkaldt til møde med direktionen uden at vide, hvad det handlede om.

Vi skal ikke have amerikanske tilstande med metaldetektorer ved indgangsdørene til daginstitutioner. Det er der intet, der taler for.

metaldetektorer ved indgangsdørene til daginstitutioner. Det er der intet, der taler for. Vi skal fortsat leve i et frit og demokratisk land, hvor vi har tillid til hinanden.”

Spørger man Majbrit Møller, om noget kunne være gjort anderledes, siger hun, at det ville have været godt, hvis de øvrige ledere i Klynge H var blevet informeret samtidig med forældrerådet.

”De blev meget chokerede, og de havde medarbejdere, der reagerede, fordi vi er et godt klyngefællesskab, som samarbejder og kender hinanden godt.” ●

VIGTIGT, AT DE IKKE ANGREBSPLANER VI

”Man har ikke et normalt psykologisk beredskab til at modtage den besked, at et menneske bevidst har siddet og planlagt et angreb på den institution, hvor man arbejder,” siger faglig chef i område Amager, Lisbeth Juul Aggerholm. Hun er psykolog og stod for den første krisehjælp til medarbejdere og forældre i Sandslottet.

Lisbeth Juul Aggerholm var del af den lille personkreds, der få dage før retssagen den 12. juni blev informeret om gerningsmandens notater om et angreb på Sandslottet.

”Det var et meget voldsomt scenarie, der blev oprullet, og jeg blev som alle andre berørt. Men jeg blev også taknemmelig. Både over at vi vidste, at han siden sin ugerning har været fængslet, og at vi har et så velfungerende og samarbejdende et system, at vi rent faktisk fik mulighed for at forberede en indsats,” fortæller Lisbeth Juul Aggerholm.

Lisbeth Juul Aggerholm var ikke i tvivl om, at der skulle etableres psykologisk krisehjælp.

”Vi mennesker kan klare rigtig meget, og de fleste af os kan bære de kriser, vi møder i vores liv uden professionel hjælp. Ude i dagtilbuddene klarer lederne og medarbejderne den ene krise efter den anden i hverdagen, og det er de fuldt kompetente til. Men her var der tale om, at en medarbejdergruppe risikerede at få en meget voldsom viden via medierne midt på en arbejdsdag, hvor de stod med børnene mellem hænderne,” siger Lisbeth Juul Aggerholm, som understreger, at det også handlede om, at den viden var meget atypisk.

”Man har ikke et normalt psykologisk beredskab til at modtage den besked, at et menneske bevidst har siddet og planlagt et angreb på den institution, hvor man arbejder. Det ville have sendt personalet på ekstraordinært mentalt overarbejde, hvis de også skulle tage vare på børnene samtidigt.”

De indre katastrofebilleder

Vi kender alle den forskrækkelse, man får, hvis et lille barn river sig løs fra ens hånd og er på vej ud på kørebanen, før man får fat på barnet igen.

”I den situation når man at få voldsomme indre katastrofebilleder af, hvad der kunne være sket, og det tager lidt

tid, før man får beroliget sig selv igen og falder til ro i visheden om, at der ikke skete noget. Men angsten kan sidde i en i noget tid. Og man kan sammenligne reaktionerne. For når man får at vide, at nogen decideret har planlagt angreb mod ens arbejdsplads, får de fleste også indre katastrofebilleder, som de skal have tid til at regulere på plads. Og det kan virke endnu voldsommere, fordi man ingen erfaring har med situationen,” siger Lisbeth Juul Aggerholm, som understreger, at krisereaktioner kan være yderst individuelle.

”Det handler i høj grad om, hvad man har med sig i bagagen. Der kan være tidligere oplevelser, der gør, at man er ekstra sårbar. Vi har kunne mærke her i Område Amager, at utroligt mange mennesker har været konkret berørt af det, der skete i Fields. Der var tusinder af mennesker, der enten selv havde været i Fields samme dag, eller hvis pårørende havde været det, og som har haft større eller mindre efterreaktioner. Vi kunne sagtens have haft flere medarbejdere, der stadig bar på de erfaringer, og som derfor kunne have fået reaktiveret alle deres angstsystemer, da planerne om angrebet på Sandslottet kom frem.”

Her var der tale om, at en medarbejdergruppe risikerede at få en meget voldsom viden via medierne midt på en arbejdsdag, hvor de stod med børnene mellem hænderne.

HØRTE OM A MEDIERNE

Vi ved, at det støtter og hjælper, at man er sammen med andre, og at man kan se og høre, at de har de samme reaktioner og spørgsmål som en selv.

Behov for et trygt rum

Da medarbejderne blev informeret den 12. juni, var der kaldt støtte- og kompetencepædagoger ind, så de faste medarbejdere kunne gå fra stuerne i to hold. Det betød, at de var sammen med en gruppe kollegaer, da de fik besked om angrebsplanerne.

”Det var meget bevidst, at vi tilrettelagde det på den måde. Vi ved, at det støtter og hjælper, at man er sammen med andre, og at man kan se og høre, at de har de samme reaktioner og spørgsmål som en selv. Noget af det vigtigste er faktisk at finde ud af, at ens reaktioner er normale, og at man bliver rummet og har en oplevelse af at blive mødt med omsorg,” siger Lisbeth Juul Aggerholm.

Det var også derfor, at der blev indbudt til forældremøde efter institutionens lukketid, hvor forældrene fik den samme information sammen med rådgivning om, at det var vigtigt, at de ikke delte forskrækkelse og bekymringer med deres børn.

”Vi kunne have valgt at informere forældrene individuelt for eksempel over telefonen. Men vores overvejelser var i bund og grund de samme som med medarbejderne: Man finder støtte i at være sammen med andre og i at have et trygt rum, hvor man har lov til at blive forskrækket og ked af det,” siger Lisbeth Juul Aggerholm. ●

”Når man får at vide, at nogen decideret har planlagt angreb mod ens arbejdsplads, får de fleste indre katastrofebilleder, som de skal have tid til at regulere på plads,” siger faglig chef Lisbeth Juul Aggerholm.

Klageenhed ha m

r modtaget 80 klager, en vil helst forebygge

Københavns Kommunes klageenhed på børne- og skoleområdet har siden dens opstart i slutningen af 2021 modtaget og behandlet 80 klager. Men enhedens vigtigste formål er at forebygge, at konflikter udvikler sig så meget, at de ikke kan løses hjemme i institutionen eller skolen. For der er tendenser, som kan spottes, hvis man kender til tegnene, siger chef for enheden, Kasper Schultz.

Tillidsbrud, utryghed eller dårlig kommunikation. Der kan være mange grunde til, at konflikter opstår eller optrappes. Ens for dem er, at de tærer på energien og gør det svært at vende tilbage til at være konstruktive.

Ved Københavns Kommunes budgetaftale i 2020 blev der indført en central klageenhed for børne- og skoleområdet. Klageenheden startede i efteråret 2021 og har indtil 1. juli 2023 modtaget 80 klager på skole- og dagtilbudsområdet. Klagerne kommer primært fra forældre, hvor kommunikationen med dagtilbuddet er gået i hårdknude, typisk fordi de ikke føler, at de er blevet set eller mødt i deres kritik.

Ind til kernen

80 klager, der ikke kunne løses ude i institutionerne eller på skolerne, kan lyde af mange, men ifølge Kasper Schultz, der er leder for klageenheden, ville der være langt flere, hvis ikke enheden eksisterede. En del af klageenhedens funktion er nemlig forebyggende.

”De klager, vi får ind, handler næsten altid om, at borgerne ikke føler sig set, hørt eller forstået i et af vores dagtilbud eller skoler. Vores opgave er først at finde ud af, om borgerens rettigheder er overholdt. Dernæst forsøger vi at komme til bunds i sagens kerne og især at få

Klageenheden

Den centrale klageenhed i Københavns Kommune blev vedtaget i 2020 og startede op i efteråret 2021. I foråret 2021 fortalte børne- og ungdomsborgermester Jesper Christensen til LFS Nyt, at formålet med enheden blandt andet var: ”at hjælpe forældre og institutioner de steder, hvor samarbejdet er gået i hårdknude. Der er en stigende tendens til, at samarbejdet kan blive konfliktfyldt, og dermed en risiko for en langvarig konflikt i samarbejdet. Klageenheden skal være et sted, hvor borgere kan få kigget på en konkret klage og en få entydig sagsbehandling.”

Der er pt. afsat penge til drift af klageenheden indtil 2025.

sagen tilbage til at handle om, hvad der er bedst for barnet. Tit handler konflikten om noget andet end det, de oprindeligt ringer ind med, og vi tager os god tid til at nå frem til essensen af problemet,” siger han og fortæller, at bag klageenhedens telefoner sidder medarbejdere, der har en baggrund i jura og erfaring med konfliktmægling.

Herefter kontakter klageenheden den institution, det handler om, for at få et fyldestgørende billede af, hvad der er gået galt mellem parterne. Klageenhedens udgangspunkt er, at konflikter helst skal løses så tæt på barnet som muligt. Derfor laves der i mange tilfælde aftaler om, at sagen genoptages i institutionen eller områdeforvaltningen.

”I bund og grund handler den del af arbejdet om at aflaste vores ledere ude i dagtilbuddene. De fleste konflikter kan og skal løses ude i husene, men vores funktion er vigtig, fordi formålet er at genskabe tilliden og dermed dialogen, så samarbejdet kan fungere fremover,” siger Kasper Schultz.

Lettere at forebygge

Klageenheden er ikke engang fyldt to år, så det er svært at sige, om der er et stigende antal af klager over tid. Men Kasper Schultz er ikke i tvivl om, at der alligevel tegner sig nogle tendenser.

”En stor del af vores arbejde er at tage ud til ledermøder for at klæde ledere på til, hvordan de kan spotte sager, der

- ellers kunne eskalere og ende hos os. Det kan være utrolig svært at vide, hvilke sager, der har potentiale til at udvikle sig negativt, og vi bliver også hele tiden klogere. Men der er en tendens til, at det især er ressourcestærke forældre, der henvender sig til os og klager,” fortæller han og uddyber:

”Formålet med de forebyggende møder er at klæde lederne på og at opfordre dem til at kontakte os hurtigst muligt, hvis en dialog ryger af sporet. Jeg har stor respekt for, at vores ansatte i dagtilbuddene er motiveret for og uddannet i at arbejde med børn og unge, og i 99,9 procent af tilfældene, så gør de det rigtig godt. Men der er en forældregruppe, som måske ikke eksisterede for år tilbage, og det stiller krav til, hvordan man som personale håndterer de sager og kommunikationsvanskeligheder, der kan komme.”

Nyt syn på velfærdssydelser

De 80 klager er fordelt i kategorier, og især kategorierne ”ledelse”, ”kvalitet/service” og ”medarbejderadfærd” går igen. Men kategorierne kan være i nogle tilfælde være misvisende. En klage, der handler om medarbejderadfærd, kan sagtens være udsprunget af en forælders utilfredshed med fx madordningen i dagtilbuddet, men hvor konflikten er

eskaleret, fordi en medarbejder ikke har reageret, som forælderen havde ønsket, fortæller Kasper Schultz.

”Vi ser en tendens til, at flere forældre har en stærk forventning om, hvad det er for en service, de kan kræve af det offentlige, og måske et mindre fokus på samspillet mellem hjemmet og institutionen eller skolen. Det er en tilgang, vi især oplever hos ressourcestærke forældre, og samtidig ved vi jo, at befolknings sammensætningen i København også ændrer sig, så der bliver flere og flere velstillede familier,” siger han.

Ingen kassetænkning

Et af de råd, klageenhedens medarbejdere turnerer med, er at forsøge at få personalet til at blive bedre til at spotte forældres forskellige behov. Men Kasper Schultz erkender, at det er et af de råd, der er lette at give, men svære at efterleve.

”Pædagoger og ledere ved jo godt, at one size doesn't fit all. Men det er alligevel vigtigt at nævne, for det er tit der, det er gået galt for de forældre, der klager til os. De føler sig ikke mødt eller set tilstrækkeligt med den kommunikation, de har fået af personalet, og så eskaleres konflikten. Det er også et af de tegn, vi altid beder personalet i dagtilbuddene være opmærksomme på. Hvis de oplever, at kommunikationen tit går skævt, så hiv fat i os. Det betyder ikke, at de gør noget galt. Det kan lige så vel være forældre, der ikke er tydelige om, hvad deres behov er, eller om hvad de oplever,” siger han. ●

Forebyg konflikten

Oplever du, at der er et hårdt eller konfliktfyldt kommunikationsmiljø mellem jeres ansatte og nogle forældre, så kan jeres leder række ud til klageenheden med henblik på en samtale eller et møde, hvor I kan få hjælp til, hvordan I kan håndtere det eller forebygge konflikter. Man kan komme i kontakt med klageenheden via klageenhed@buf.kk.dk eller telefon 3012 3365.

Antallet af lovovertrædelser på psykiatriske bosteder, hvor personalet ikke var beskyttet mod vold, nåede nye højder i 2022. FOA kalder på handling nu.

Arbejdstilsynet kunne i 2022 konstatere rekordmange lovovertrædelser på socialpsykiatriske bosteder, hvor personalet ikke var tilstrækkeligt beskyttet mod vold. I alt blev der registreret 92 tilfælde mod 73 året før. Det er det højeste tal så langt tilbage, der er tilgængelige oplysninger. I næsten hvert fjerde af de i alt 382 tilsynsbesøg Arbejdstilsynet foretog på socialpsykiatriske bosteder sidste år, blev der påtalt lovovertrædelser. Det fremgår af tal, Fagbladet FOA har fået via en aktindsigt, og ved at behandle tilsynets åbne data.

”Det kan ikke være rigtigt, at det er situationen på de psykiatriske bosteder. Tallene viser en hverdag med vold og trusler, som vi simpelthen ikke kan være bekendt. Hverken overfor ansatte eller patienter,” siger Tanja Nielsen, sektorformand for Social- og Sundhedssektoren i FOA.

Der blev i 2022 anmeldt 482 arbejdsulykker som følge af vold på de socialpsykiatriske bosteder. Det er en stigning på 37 procent siden 2019.

”Skiftende regeringer har lovet hurtig handling, mens tingene bare er blevet værre. Nu må de snart leve op til løfterne. Vi har en god specialeplan for det specialiserede socialområde, der blev præsenteret for over ét år siden, og vi har en ti-årsplan for psykiatrien, som der også er opbakning til. Nu skal der ske noget. Vi har et stort behov for uddannelse og efter/videre uddannelse af medarbejderne. Og en mere retlinet visitation af borgere, der har brug for socialpsykiatrisk hjælp og de rigtige rammer. Det vil styrke fagligheden, og give bedre vilkår for både patienter og medarbejdere.”

Efter endnu et drab i psykiatrien i sommeren 2023, hvor en læge mistede livet og to ansatte blev såret, har både statsminister Mette Frederiksen og sundhedsminister Sophie Løhde reageret, og lovet, at der skal gøres mere.

”Det er jeg rigtig glad for. Vi har brug for handling. Og i FOA kommer vi til at holde dem op på det. Lad os nu komme i gang,” siger Ill.

NANNA MIKKELSEN NY FTR

Seks seje LFS-tillidsrepræsentanter havde meldt deres kandidatur, da almenområdet i København i juni skulle vælge ny fællestillidsrepræsentant. Pladsen var blevet ledig, da tidligere FTR Michael Monberg er blevet ansat som faglig sekretær i LFS.

Det blev 35-årige Nanna Mikkelsen, der vandt afstemningen, og som fremover skal arbejde i LFS-huset sammen med de øvrige fællestillidsrepræsentanter. Nanna Mikkelsen kommer fra en stilling som pædagog i special KKFO'en Stifinderen ved Kildevældskolen og har siddet i almenbestyrelsen i LFS siden 2019.

UNDERSØGER SEXISTISK KULTUR OG ADFÆRD

Københavns Kommune vil for anden gang undersøge omfanget af sexistisk kultur og adfærd på kommunens arbejdspladser. Undersøgelsen løber fra 12. september til 3. oktober, og alle ansatte modtager en invitation til undersøgelsen på enten mail, Digital Post, via arbejdstelefon eller som brev. Der er 11 spørgsmål, og alle besvarelser er anonyme.

Hvis man som medarbejder i Københavns Kommune har oplevet eller været vidne til seksuel chikane, og har man brug for hjælp, kan man kontakte Enhed for anonym håndtering af seksuel chikane og sexisme på arbejdsmiljøe. kk.dk/chikane.

ARBEJDER DU PÅ DØ

Hvad har jeg ret til, hvis min arbejdsgiver inddrager mit fridøgn, og i hvor god tid har jeg ret til at kende min vagtplan?

Aftalerne om arbejdstid på døgnområdet er komplicerede. Men en ny vejledning, der dækker det kommunale område, er en stor forbedring, siger Henning Christiansen, faglig sekretær i LFS og mangeårig underviser i netop reglerne om døgnarbejdstidsaftaler.

Den nye vejledning hedder 'Fælles vejledning – fælles ansvar'. Den er udarbejdet i et samarbejde mellem Kommunernes Landsforening, KL, FOA og seks andre fagforbund med medlemmer, der har døgnarbejde på det kommunale område.

Formålet med vejledningen er at give konkrete og uddybende svar på de regler, der kan give uenigheder på arbejdspladsen. Og den lever langt hen ad vejen op til forventningerne, siger Henning Christiansen.

"Der er en række emner, hvor der tidligere ofte er opstået tvivl, men hvor den nye vejledning er mere klar og tydelig. Den er desuden lettere at læse og fungerer som et opslagsværk," siger Henning Christiansen. ●

Vagtplaner

Du skal have din vagtplan, som i vejledningen kaldes tjenesteplan, mindst fire uger, før den træder i kraft, og den skal række over mindst fire uger. Du kan læse meget mere om, hvilke detaljer vagtplanen skal indeholde i kapitel 2, der hedder 'Planlægning af arbejdstiden'. Vejledningens bilag 2 har desuden en grafisk præsentation af "rullet" omkring vagtplaner. Her viser grafen, hvornår det udløser tillæg, hvis ens fridøgn inddrages.

Opgørelse af perioden

Længden af opgørelsesperioden aftales lokalt med LFS. Kan der ikke opnås enighed om opgørelsesperiodens længde, kan ledelsen fastlægge længden – dog max 16 uger.

Dine vagter skal stemme overens med din beskæftigelsesgrad. Det vil sige, at hvis du er fuldtidsansat, skal du i gennemsnit arbejde 37 timer om ugen.

Du kan hente hjælp i vejledningens afsnit om opgørelsesperioder på siderne 25 og 26.

Fælles vejledning – fælles ansvar. Døgnarbejdstidsaftalerne på det kommunale område er en udløber af overenskomstforhandlingerne i 2021, hvor KL, FOA, Dansk Sygeplejeråd, Kost og Ernæringsforbundet, Ergoterapeutforeningen, Danske Fysioterapeuter, 3F og Socialpædagogerne aftalte at udarbejde en fælles vejledning.

Du kan finde vejledningen på www.lfs.dk/15857.

GNOMRÅDET?

Ændringer af din vagtplan

Hvornår er der tale om overarbejde, og hvornår er der tale om omlagt tjeneste? Og hvor tidligt skal arbejdsgiveren varsle omlagt tjeneste for, at det ikke udløser ekstra tillæg? Det kan du læse i vejledningens kapitel 3, som indeholder en overskuelig tabel over, hvordan man skal honoreres, når ens tjenesteplan ændres.

Husk, du måske har en lokalaftale

Der kan være indgået en lokalaftale med LFS, der afviger fra reglerne i Døgnarbejdstidsaftalen for det kommunale område.

Du kan altid spørge din tillidsrepræsentant om vilkårene i din lokalaftale. Har du ikke en tillidsrepræsentant, kan du kontakte specialafdelingen i LFS enten ved at skrive til lfs@lfs.dk eller ringe til 3544 4546.

Mer- og overarbejde

For deltidsansatte vil arbejde ud over det planlagte enten blive håndteret efter bestemmelserne om merarbejde eller som overarbejde.

Merarbejde er det "ekstra" arbejde, deltidsansatte arbejder op til den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid for fuldtidsansatte i opgørelsesperioden. Det kan du læse meget mere om på siderne 62 til 65.

Overarbejde for fuldtidsansatte er arbejde ud over den gennemsnitlige ugentlige timetal i opgørelsesperioden, samt arbejde ud over den daglige arbejdstidsnorm. Det kan du læse mere om på side 58.

SKAM KENDER ALLE TI FÆRRESTE VIL VIDE A

Lars J. Sørensen og Ilse Kristensen har gennem over fyrré års arbejdsliv i psykiatrien oplevet, hvad skam kan gøre ved mennesker. De har en række konkrete råd til, hvordan man kan løfte mennesker, der oplever skam, væk fra skammen og ind i fællesskabet.

L, MEN DE F SKAMMEN

De fleste kender skam som den følelse, hvor man har lyst til at krybe ned i et musehul. En smertefuld følelse, hvor man bare ønsker at komme væk. Men skam er mere end det. Skam er den fineste sensor i alt samvær, og den er ikke kun god at have, når man arbejder med mennesker. Den er nødvendig.

Skam er en medfødt grundfølelse. Den kan hjælpe os til at navigere i fællesskabet, og som fagperson er det både vigtigt og nødvendigt at forholde sig til skam – både hos sig selv og hos barnet eller borgeren. Ny bog sætter lup over skammen som den fineste sensor i alt socialt samvær. Det er Lars J. Sørensen, som er forfatter til bogen 'Skammen. Nu et & nærværet', som netop er udkommet på psykologisk forlag.

I bogen beskriver og undersøger Lars J. Sørensen, hvad skam er, hvordan den sanses og føles, hvordan den er et mellemmenneskeligt fænomen, hvordan skam, skyld og forkerthed er forbundet, og hvordan skammen kan afhjælpes.

At føle sig forkert

Lars J. Sørensen er psykolog. I over 40 år var han chefpsykolog på den psykiatriske afdeling på Nykøbing Sjælland hospital. Han bor i dag i en embedslægebolig på det gamle hospitals område ned til Isefjorden sammen med sin hustru Ilse Kristensen. Hun er også psykolog, og selvom det er Lars J. Sørensen, der er pennefører på den netop udgivne bog, har de to psykologer dannet parløb professionelt og privat i over fyrrer år, og det er derfor naturligt, at Ilse Kristensen også deltager i samtalen, da LFS Nyt slår vejen forbi. Først og fremmest må det slås fast, hvad der sker, når vi bliver ramt af skam.

"Når mennesker bliver ramt af skam, er det fordi de er blevet ramt af en følelse af forkerthed, en følelse af at de ikke bliver mødt og ikke bliver set. Skammen kommer, når man bliver ildeset eller

overset. Det værste, man kan sige til et barn, er derfor også: 'Jeg vil ikke se dig', for det er med øjnene, vi skaber den kontakt og det fællesskab, som er så vigtigt for os mennesker," siger Lars J. Sørensen.

Parløb i psykiatrien

Lars J. Sørensen og Ilse Kristensen har i gennem deres mere end fyrrer år lange virke i psykiatrien og i deres arbejde på lukkede afdelinger mødt og behandlet mennesker, som var så tyngede af skam, at det næsten var ubærligt.

"Da jeg ankom til psykiatrien i 1972, mødte jeg mennesker, som havde diagnoser, nogle endda mange diagnoser, og det var mennesker, som næsten ikke kunne holde ud at være i verden. Det var i den forbindelse, skammen blev et fagligt omdrejningspunkt i mit arbejde," siger Lars J. Sørensen.

Med kærlige øjne

Man bliver nødt til at forholde sig til andre menneskers skam, når man arbejder med mennesker, fordi man må fornemme, hvornår de føler sig forkerte og udenfor, for at kunne hjælpe dem ind i fællesskabet. Det gør man bedst ved venlighed, er erfaringen hos Ilse Kristensen og Lars J. Sørensen. En måde at gøre det på er ved spejling.

"Når jeg som fagperson kommer ind på en lukket afdeling, og der er en person, der bevæger sig rundt

Venlighed fra professionelle kan hele dyb skam er Ilse Kristensens erfaring. Hun har over 40 års erfaring som psykolog og har arbejdet som leder af distriktspsykiatrien.

- som en løve i et bur op og ned ad gangene, og han så stiller sig lidt rigeligt tæt op ad mig og siger: Jeg har været her i ti år. Så siger jeg med fasthed i stemmen: Jeg har været her i 15 år. Det er et udtryk for respekt, at jeg møder ham i stedet for at føle mig truet og sige: Du skal lige gå væk fra mig". Det handler om at møde det menneske, man står overfor og at spejle personen," siger Lars J. Sørensen.

Luk andre ind i fællesskabet

Ved generelt at være venlig kan man sørge for, at andre føler sig mindre forkerte. Man kan dermed lukke andre ind i det menneskelige fællesskab, der gør, at skammen ikke bliver ubærlig.

"Ved venlighed kan man undgå, at der bliver genereret mere skam, og venlighed kan hele en dyb skamfølelse," siger Ilse Kristensen.

En person kan dog være så opfyldt af skam, at det vedkommende ikke kan tage imod venlighed.

"Selvhadet kan være så stærkt, at man ikke kan bære at blive set på med kærlige øjne," siger Lars J. Sørensen.

Doser af venlighed

Hvad gør man så som fagperson, når den venlighed, der kan gøre en forskel, ikke kan få lov til at spille en rolle?

Lars J. Sørensen peger på, at det handler om at dosere venlighed.

"Uanset om man, som jeg, har en patient i terapi, eller er fagperson i en anden rolle, så kan man regulere andres skamfølelse."

Han gør det selv ved for eksempel at dosere blikkontakten.

"Vi er tilknytningsvæsener, så det at blive lukket ind, gør godt, og det

Hvor skyld kommer, når man har gjort noget forkert, så kommer skam, når man føler sig forkert.

at være lukket ude, gør ondt. I det øjeblik man føler sig forkert, har man også en tendens til at gemme sig, og så kan øjenkontakt nærmest føles, som noget man ikke kan klare, fordi det føles som at blive opdaget," siger Lars J. Sørensen.

Som professionel kan man udvikle sine egne strategier til at dosere venligheden.

"Jo ældre jeg er blevet, og dermed også jo flere erfaringer jeg har fået som professionel, jo nemmere er det blevet for mig at bruge venlighed professionelt. Ved hele tiden at være opmærksom på, hvornår man skal kaste et blik, og hvornår man ikke skal. Det handler om hele tiden at have et samspil med den person, man står overfor, og hvordan denne reagerer. Man skal acceptere, hvis der sker en tilbagetrækning," siger Ilse Kristensen.

En grundlæggende følelse

Skam er en grundfølelse. Det vil sige, at lige som vi ikke er født vrede, men født med evnen til at registrere og mærke følelsen af vrede, så er vi også født med evnen til at registrere og føle skam, som bedst kan beskrives som, at noget føles forkert.

"Skam er noget, vi alle sammen har. Det er noget, der kan fungere som en sensor, og det er noget, som vi alle sammen kan mærke i større eller mindre udstrækning," siger Lars J. Sørensen.

De fleste kan måske genkende den sitrende følelse, når man er i en gruppe, og noget i ens baghoved hele tiden kører for at finde frem til, om ens adfærd passer ind i den givne sammenhæng. Ved at lægge mærke til, hvordan andre reagerer på en, justerer man sin egen adfærd for at sørge for, at man ikke falder uden for gruppen og for grundlæggende at føle, at man hører til.

Lars J. Sørensen er udover at være psykolog også forfatter til adskillige bøger om skam. Han betragter det som helt centralt at forholde sig til skam, når man arbejder med mennesker.

På den måde bliver skam er ikke kun en følelse af at være forkert, men fungerer også som en fintfølelende sensor af, om man er i overensstemmelse med den anden. Også i den professionelle kontakt med et andet menneske spiller den sensor en vigtig rolle.

”Sansningen af den anden, og af om kontakten er god, er den positive side af skammen,” siger Lars J. Sørensen.

Skam som sensor

Skam er et begreb, som ofte bliver knyttet sammen med skyld, men hvor skyld kommer, når man har gjort noget forkert, så kommer skam, når man føler sig forkert.

”Vi mennesker er lavet til at kommunikere, det er derfor, vi har følelser. Følelser er med til at gøre os sociale, og skam er en specielt social følelse, fordi den fortæller os, hvordan vi skal være sociale. Vi er hele tiden i færd med at læse hinanden,” siger han og tilføjer:

Evnen til at opleve skam gør, at vi bliver en del af fællesskabet, fordi den hjælper os med at læse hinanden.

”Det gælder selv for mig som en gammel mand med mange års undervisningserfaring. Hver gang jeg kommer ind i en gruppe, så ser jeg hurtigt, om der er nogen, jeg kender, og om der er nogle øjne, der ser venlige ud.”

Som professionel kan man møde andre menneskers skam med venlighed, men sin egen skam bør man ikke undgå, mener Lars J. Sørensen.

”Vi er jo sat på jorden for at finde ud af at være sammen, og skammen hjælper os med at være sammen, fordi den fungerer som en sensor, når vi står overfor et andet menneske. Om der er kontakt eller ej, og hvordan kontakten er. Vi vil dybest set gerne

Skammen. Nuet & nærværet er udkommet i 2023 på Dansk Psykologisk Forlag. Vejledende pris 299,-

høre til. Evnen til at opleve skam gør, at vi bliver en del af fællesskabet, fordi den hjælper os med at læse hinanden og på den måde hjælper os til at samarbejde. Skam handler om at være en del af det menneskelige fællesskab eller ikke at være en del af det,” siger Lars J. Sørensen.

Mødet modvirker skam

Hvis man spørger Lars J. Sørensen, hvorfor man som fagperson skal interesse sig for skam, så er svaret, at det netop er for at træne sin sensor, så man kan mærke, hvad den anden føler, og at man bliver i stand til at møde den anden med udgangspunkt i de sansninger.

”At kunne mærke, om man selv hører til eller ej, er nødvendigt for at være venlig og nænsom og for at kunne lukke nogen ind, som er langt fra fællesskabet. Der er ingen af os, som ikke kender den negative skam, og det at have erfaringer med, hvor ondt skam kan gøre, er en hjælp til at være lydhør over for andres smertefulde skam,” siger Lars J. Sørensen.

Hvor skammen er nødvendig at have som fagperson, så må den aldrig blive brugt som opdragelsesmetode.

”Det er dræbende at skamme både børn og voksne ud, og det er unødvendigt, for den, der måske burde skamme sig, har for længst mærket den andens reaktion. Derfor er det også godt, at så meget pædagogik de seneste år har arbejdet med en anerkendende tilgang. For man kan ikke dressere mennesker.” ●

LFS har knap 12.000 medlemmer, som alle arbejder med pædagogik i den ene eller anden form. Du kan i denne serie møde en række LFS'ere og læse om, hvordan de havnede i netop deres job.

MEDLEMSPORTRÆT

Har du en kollega, som du synes, vi skal portrættere, eller har du selv en historie at fortælle, så kontakt redaktionen på lfsnyt@lfs.dk.

FAMILIE BE

"Jeg får energi af mit arbejde, og jeg er altid glad, når jeg er sammen med børnene. Det var også derfor, at en af mine kolleger indstillede mig til FOA-prisen som et af årets Velfærdstaler; hun skrev til dem, at jeg altid bidrager med god og positiv energi. Hun havde så bare overset, at man skulle være under 36 år for at blive nomineret, og det er jo 30 år siden for mit vedkommende. Det havde vi meget sjov ud af."

"Jeg er født og opvokset i Polen og kommer fra en familie med en søskendeflok på otte, hvoraf jeg er den yngste. Jeg har altid haft en høj arbejdsmoral, og jeg er opdraget med, at man skal gøre sig umage. Jeg tog eksamen fra en teknisk skole i Polen og nåede at være på arbejdsmarkedet i seks år, før jeg mødte min mand Michael. Michael og hans familie er politiske flygtninge fra Polen og kom til Danmark i 1968. De hører til de tusinder af jøder, som måtte flygte fra Polen grundet jødeforfølgelser. Jeg var 27 år, da Michael og jeg mødtes, da han var på ferie i Polen, og han var allerede blevet godt uddannet og etableret i Danmark. Han inviterede mig til at besøge ham i Danmark, og vi besluttede os for at skabe en familie sammen. Vi blev gift den 21. september 1984, og det var en hård start, for det hele var meget nyt og ukendt. Min mand var meget støttende, og det samme var mine dejlige svigerforældre. Men det var ensomt at være gravid og skulle føde et lille barn i et nyt land, hvor jeg ikke talte sproget og ikke kendte nogen."

"Vi fik vores to døtre i 1985 og 1987, og jeg gik hjemme de første år. Men så ville jeg ud på arbejdsmarkedet, så jeg kunne lære sproget rigtigt, tjene mine egne penge, få nogle danske venner og ikke ligge samfundet til byrde. Jeg fik mit første job med rengøring, og i et stykke tid gik jeg på arbejde fra 03.30 til 7.00. Fra kl. 7.15 startede jeg mit andet job i vuggestuen til kl. 15.00. Jeg arbejdede i dette tempo i et halvt år. Efter seks måneder blev jeg fast ansat i børnehaven, hvilket gjorde mig meget glad. Det arbejde gjorde, at jeg fik øjnene op for, at jeg allerhelst ville arbejde med børn, men også at jeg var rigtigt god til det."

"I 1997 kom der en ny uddannelse: PGU-merit, Pædagogisk Grund Uddannelse. Det er den, der i dag er uddannelsen til pædagogisk assistent. Flere af mine kolleger opfordrede mig til at søge ind, men jeg var meget usikker på, om jeg kunne klare det. Men jeg gjorde det, og jeg endte med at blive så glad for det. Det var spændende, og jeg fik en masse viden om pædagogisk arbejde. Min store sejr var, da jeg fik otte i danskeksamen. Jeg var så stolt! Da jeg var færdig i 1999, fik jeg arbejde i Margrethegården, hvor jeg har været lige siden. I år er det 23 år siden, jeg blev fastansat."

TYDER ALT

”Jeg elsker Danmark højt, og det er mit fædreland. Jeg blev gift og fik børn i Danmark, og da jeg følte, at jeg havde et solidt fundament under fødderne, begyndte jeg at arbejde hårdt mentalt og fysisk for at forfølge det mål, jeg havde valgt for mit liv. Jeg ville gøre det så hurtigt som muligt, og da jeg blev dansk statsborger, tænkte jeg, at det her er mit land, mit hjem, her har jeg min egen familie, og her bliver jeg. Siden da har min mand og jeg bygget et familiehjem, jeg mener... som fugle bygger deres rede skridt for skridt ... Mit livsformål er blevet opfyldt, og jeg er glad.”

”I Danmark har vi en lighed, som du ikke finder andre steder. Jeg kan virkelig godt lide det. Selv som rengøringsmedarbejder bliver man mødt med respekt. Selv om vi derhjemme lever mere multikulturelt og med en anden religiøs baggrund, lever vi samtidig også meget dansk. Jeg har altid været meget taknemmelig for mit liv og de muligheder, jeg har fået i Danmark, og derfor har det også været vigtigt først og fremmest at opdrage vores døtre dansk og med de samme livssyn og værdier.”

”Jeg går på pension næste år. Det er ikke, fordi jeg er træt af mit arbejde, og jeg kommer til at savne børnene, kollegaerne og familierne. Men jeg vil gerne være mere sammen med mine børnebørn og mine døtre, og jeg vil gerne være mere sammen med min mand, som for længst er gået på pension fra sit job som maskiningeniør, selv om han stadig arbejder som polsk tolk ind imellem. Men der skal være mere familietid. For familien betyder alt.”

Navn: Halina Barbara Orbuch

Arbejdssted: Den integrerede institution Margrethegården

Alder: 66 år

Bonusinfo: Bor i lejlighed i Valby sammen med ægtefællen Michael. Har to døtre, Britt Bess på 38 og Susan på 36, og børnebørnene Samuel på ni og Rebecca på seks. Tilbringer fritiden sammen med familie og venner. Ægteparret interesserer sig for at rejse, for jødisk kultur og historie og for planter og blomster, men de elsker særligt at være sammen med børnebørnene. Når Halina har brug for at få jord under neglene, hjælper hun til i datterens have.

PANDASTUEN ER FOR SVÆKKET IMMUNFORSVAR OG STÆRKE RELATIONER

Pandastuen er en del af børnehuset Regnskoven. Men Pandastuen er ikke helt som andre stuer; den er kun for børn, der har et svækket immunforsvar. Trods meget forskellige børn med hver deres udfordringer og historier i rygsækken, lykkes Pandastuens pædagoger med at skabe et sammenhængende dagtilbud, der bliver en tryk kontinuitet for børn, der typisk har oplevet meget andet end ro.

Det er de færreste pædagoger, der kan give sonde-mad, har en 2:3 normering og tager med børnene til lægebesøg. Men sådan er det på Pandastuen, hvor børn i 0-6 års alderen med svagt immunforsvar kan gå i et helt almindeligt dagtilbud, der alligevel er helt forskelligt fra de fleste andre.

Fællesnævneren for børnene på Pandastuen er, at de har dårligt immunforsvar. Det kan være fordi, de er for tidligt fødte, men i langt de fleste tilfælde er det, fordi den lille barnekrop også kæmper med en sygdom. Leukæmi, cystisk fibrose, børn med hjerte-, lever-, nyre- eller lungeproblemer er blot eksempler på diagnoser, som tidligere børn på stuen har kæmpet med. ▶

- Tanja er fast pædagog på stuen, og sammen med sine to pædagogkolleger og en medhjælper har de op til otte børn på stuen.

”Vores opgave er at støtte børn og familie så godt som muligt. Vi fungerer som pitstop mellem hospital og dagtilbud, og heldigvis lander 99 procent af vores børn i et alment tilbud efter en kortere eller længere tid hos os,” fortæller hun.

Aldersspændet på Pandastuen dækker både vuggestue- og børnehavealder, men medarbejderne lægger vægt på at lave aktiviteter, som alle børn kan deltage i ud fra der, hvor de er.

Vores opgave ligger også i at synliggøre, at selvom de har en treårig, der er eller har været meget syg, så har de også et dejligt barn, der udvikler sig.

Helt tæt på familien

Børnene på Pandastuen visiteres af et udvalg, der blandt andet består af læger. Og der er ofte en sygdomshistorik og et forløb, som Pandastuens personale skal kende til, når et nyt barn starter en hverdag på stuen. Det betyder også, at forældresamarbejdet kan have en lidt dybere karakter end på Regnskovens andre stuer.

”Fordi børnene som følge af sygdom tit er bagud på et eller andet område, laver vi halvårslige handleplaner. Det betyder også, at vi ofte har samtaler med forældrene om, hvordan barnet udvikler sig. Til de møder har vi ofte forældre, der bliver meget berørte eller kede af det. Ikke fordi deres barn ikke trives eller udvikler sig, men fordi der kan ligge et traumatisk og bekymringsfyldt forløb bag dem,” fortæller Tanja og uddyber:

”Vores opgave ligger også i at synliggøre, at selvom de har en treårig, der er eller har været meget syg, så har de også et dejligt barn, der udvikler sig, leger og danner relationer, og som hele tiden kan nye ting. Det fokus kan man som forælder godt miste, når man har været igennem noget svært.”

Passer ekstra på

At have en stue med immunsvage børn, stiller særlige krav til forholdsregler. Eksempelvis må børnene ikke være i offentlige transportmidler, og derfor har Pandastuen adgang til elcykler og egen bus, som de kan tage på ture i. Der er også strammere regler for, hvornår børn må vende tilbage til stuen, efter de har været ramt af sygdom.

”Hvis vi er udendørs, må børnene gerne være sammen med de øvrige børn fra Regnskoven. På den måde sikrer vi, at børnene får øvet deres sociale kompetencer, selv i perioder hvor vi ikke har så mange børn på stuen, eller hvor de er meget spredt aldersmæssigt,” fortæller Tanja.

Pandastuen benytter sig ofte af muligheden for at tage med Regnskoven på ture eller blot lege på legepladsen.

”Mange af vores børn har haft et stort afbræk, hvor de for eksempel har været indlagt, og hvor de

ikke har været sammen med andre børn. Derfor ved de ikke altid, hvordan man deltager i fællesskabet,” siger hun.

Holder rutinen

Med op til otte børn indskrevet, og et aldersspænd der dækker både vuggestue- og børnehavealder, kan man tro, at det er svært at skabe en normal rytme i institutionen. Og det har været svært, for i de første måneder af 2023 var der ikke et eneste barn indskrevet på Pandastuen. I juli 2023 er der tre, og til efteråret kommer stuen op på seks børn.

”Det er både sjovere og lettere at holde rutiner med morgensang, temaforløb og krea-projekter, når vi har flere børn. Vi har i de seneste måneder lavet et stort arbejde med at synliggøre os ude på landets hospitaler, så vi håber, at det på sigt sikrer, at vi har en mere stabil børnegruppe,” fortæller Tanja.

Det er kun børn bosiddende i Københavns Kommune, der kan indskrives på Pandastuen.

”Men selvom vi har få børn, og aldersforskellen er stor, holder vi fast i at lave aktiviteter, som de kan deltage i ud fra der, hvor de er. Vi har børn, der er sansemæssigt og motorisk udfordrede, men vi finder altid en vej til, at barnet kan deltage og udvikle sig,” siger hun.

Vi forsøger også at huske forældrene på, at de skal huske sig selv i det hele. Det kan være let sagt, men forældre til et sygt barn er konstant på stikkerne.

Pædagoger ud over det sædvanlige

Selvom børnetallet på Pandastuen kan svinge, har det ikke været svært at rekruttere personale til stuen. Tvært imod. Og flere af de ansatte har også været der længe.

”Jeg tror, at normeringen og kombinationen af almen- og specialområdet tiltaler nogen. Når vi tager med ud til lægebesøg, så gør vi det selvfølgelig dels for at bidrage med vores perspektiv om barnet til fagpersonerne, men det bidrager i lige så høj grad til vores pædagogiske arbejde. Når vi ser barnet i en anden kontekst, lærer vi meget om barnet, og vi bliver klogere på, hvordan vi kan arbejde med barnets

Pædagogen Tanja, som fortæller om Pandastuen, har kun ønsket at få sit fornavn offentliggjort i artiklen.

erfaringer og oplevelser, når vi for eksempel leger med vores lægetaske,” siger Tanja.

Svær bagside

Den store investering, som det er at komme så tæt på både barn og familie, der er hårdt ramt af sygdom, kan være hård for personalet.

”Det er sket, at vi har mistet børn, der har gået her. Det er enormt voldsomt for alle parter, og vores fokus er især på at tale med forældrene om forløbet, så alle kan lande bedst muligt på benene. Vi taler med hinanden om, hvad det gjorde ved os hver især, og sammen med forældrene mindes vi de gode oplevelser,” fortæller Tanja.

”I de situationer, er det ekstra tydeligt, hvor vigtigt det er med en god ledelse, der passer godt på os. Vi kan altid komme og sige, hvis noget fylder, og det er der stor forståelse for. Alle anerkender, at Pandastuen ikke er som alle andre steder, og når vi deltager i et barns begravelse, så bliver det især tydeligt, hvor tæt vi har været på familien,” siger hun og uddyber:

”Vi forsøger også at huske forældrene på, at de skal huske sig selv i det hele. Det kan være let sagt, men forældre til et sygt barn er konstant på stikkerne, og nogle gange er der ikke mere at gøre. Det forsøger vi at sætte ord på, og det kan kun lade sig gøre, fordi vi er så tæt på familierne, som vi er.”

Plads til at give los

Pandastuen har egen indgang og faciliteter, og tilknyttet stuen er et hyppigt besøgt pudrum. Som i andre børnehuse er det her, der er plads til vilde lege, og her er Pandabørnene som alle andre.

”Lige med vores børn synes vi, det er ekstra vigtigt, at de får lov til at lege pudekamp, hoppe ned fra ribber og mærke, hvad deres krop kan. Det handler i virkeligheden om, at børnene skal have lov at teste deres egne grænser og opleve, at nogle gange slår man sig lidt, men det er helt okay,” siger Tanja og uddyber:

”Vores børn har tit mange voksne omkring sig, og der bliver holdt nøje øje med, om de har det godt. Indimellem trækker vi os lidt fra pudrummet og lader børnene grine og lege og nyde deres frirum, uden at der altid er en voksen til stede.” ●

GRATIS FILMFESTIVAL FOR BØRN I ALLE ALDR

Buster, Skandinaviens største filmfestival for børn og unge, har et særligt program for børnehaver og skoleklasser, som er gratis.

Det bliver muligt at fordybe sig i action, drama, dokumentar, romantik, animation, spænding og eventyr, når Buster filmfestival fra 25. september til 8. oktober åbner dørene for børnehaver og skoleklasser.

“Vi er klar med et fabelagtigt filmprogram med talentfulde instruktører og stemmer fra hele verden, som både kan underholde og gøre os klogere,” siger Mariella Harpelunde Jensen, programchef for Buster.

Men hvorfor skal man overhovedet tage børnene med i biografen?

Marielle Harpelund Jensen peger på, at der i biografen er nogle regler og ritualer, som man bliver dannet som menneske af at kende til.

“Når man går i biografen, er der regler, ligesom når man er til koncert. Man lytter. Man skal også vænne sig til at være i mørket sammen med fremmede mennesker. Man hvisker, hvis man skal sige noget, og man tager hensyn. Jo mere man over sig, jo mere kan man også

koncentrere sig om historien på lærredet, fordi man kender reglerne og rutinerne.”

Film i fællesskab

Marielle Harpelund Jensen understreger, at der er stor forskel på at opleve levende billeder i biografen fremfor på en skærm derhjemme.

“Der er et socialt element ved at tage i biografen. Man får en oplevelse sammen med andre mennesker. Det smitter, hvis ens ven synes, noget er sjovt på lærredet, fordi man mærker andres energi. Man kan lægge mærke til, hvordan andre reagerer, og om man kan lide det samme. På den måde afprøver man sine egne holdninger, udforsker sin egen smag og finder ud af, hvad man selv mener om verden,” siger Marielle Harpelund Jensen.

I den vilde natur

I år bliver biografens rum ekstra levende, når et udvalg af filmene bliver vist omgivet af vild natur, når Buster åbner en ny

Hvad er Buster?

Buster er en filmfestival, ligesom Cannes er en filmfestival. Målgruppen for festivalen er de 3-16 årige. Festivalen finder sted fra den 26. september – 9. oktober 2022 (uge 39 + 40). Buster viser over 170 film fra hele verden og byder på særlige events i de københavnske biografer. Festivalen byder blandt andet på et gratis børnehaveprogram og et stort skoleprogram, men det er først til mølle. Billetter kan bestilles på www.buster.dk

Buster har indrettet særlige legeområder både i Cinemateket og på deres festivalplads til Buster i naturen, begge er gratis. I Cinemateket står den hjemmebyggede slagterbutik, som fuldstændig ligner Hunden lbs yndlings slagter. På den måde kan børn og voksne tage stemningen, historierne og sangene med ud af biografens og opfinde egne lege i Hunden lbs univers. På naturlegepladsen på Amager Fælled kan man fiske i fiskedammen, lege med sæbebobler eller hygge på Bobles tumlemøbler.

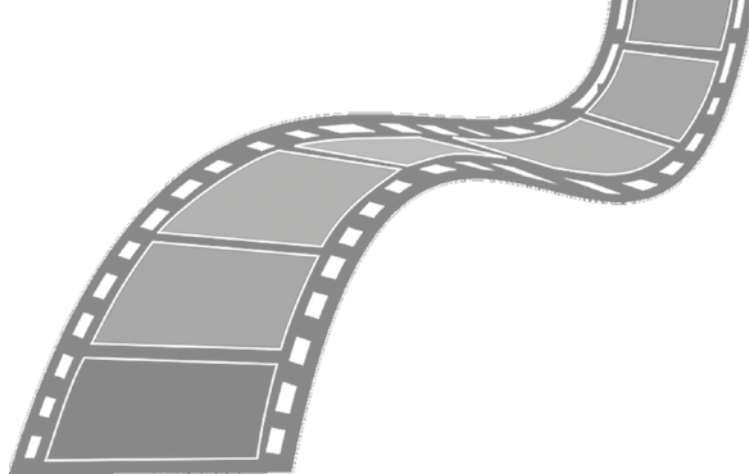
festivalplads på Amagerfælled.

“Her kan børnene få en masse sjove oplevelser sammen, hvor de både kan lære om dyreliv og biodiversitet, bygge huler og lege med ler og sæbebobler,” siger Mariella Harpelunde Jensen.

På den nye festivalplads på Amager Fælled vil et udvalg af de bedste nye børnefilm for de to til 11-årige blive vist i et stort cirkustelt, og der vil være mulighed for at gå på opdagelse i de grønne omgivelser. Billetterne til film i cirkusteltet koster 20 kroner, men det er gratis at være med til aktiviteterne. ●

Tekst: Agnete Solvej Christiansen

Illustrationer: Buster filmfestival

ALLE BILLETTER
BOOKES PÅ
BUSTER.DK

HVAD SKAL DU SE PÅ BUSTER?

Verdens bedste fødselsdag (27. september 10.00)

En nuttet, kærlig fortælling om venskab, natur og om at finde sit mod frem. Den lille kanin Charlie fylder fem år - en dag han som alle andre 5-årige længe har set frem til. Men Charlies lillesøster bliver syg, og pludselig er der ikke nogen til at fejre ham. Han beslutter derfor at besøge sin bedstemor, som bor i et lille hus på den anden side af skoven. Det bliver startskuddet til et uventet eventyr gennem skovens smukke natur.

Roselil og stentroiden (28. september 10.00)

Den danske animationsinstruktør Karla Nor Holmbäck har skabt et charmerende billede, musik- og lydunivers, omkring den danske forfatter Josefine Ottensens bogserie om blomsterfeen Roselil. Roselil møder den seje og rebelske sommerfugl Silke, og de to bliver straks veninder, selvom de er hinandens modsætninger. Filmen er perfekt til de store børnehaverbørn.

Kortfilmpakke Verden er stor (26. september og 2. oktober 10.00)

Kom med på tur i ørkenen med en slange og en kamel, mød Omar på hans altan, hvor der både er hyben, agern og nødder, eller tag med Trumle fra DR Ramasjang på eventyr, når den lille, nysgerrige og frække dinosaur går på opdagelse i hverdagen. Inden filmene skal I på en fantasifuld skattejagt i biografmørket. BUSTER sender jer på en lille opgave, som booster jeres fantasi og bagefter deler vi vores fantasi-stiske oplevelser i salen og tegner i Foyeren.

Kalender

28. august

Bestyrelsesmøde
dagplejen
9.30 – 16:00
LFS sal D

29. august

Special-
bestyrelsesmøde
09:00 – 16:00
LFS sal A

31. august

Inklusionskonference
12.30 – 16:00
Kulturhuset Islands
Brygge
Tilmelding:
www.lfs.dk/15913

1. september

DHL-stafetten
16.30 –
Fælledparken
Tilmeld:
www.lfs.dk/15905

6. september

OK-24 optaks- og
debatmøde
17:00-20:00
Scandic
Copenhagen
Tilmeld:
www.lfs.dk/15950

8. september

Faglig fredagsbar
17:00-23:00
LFS sal A

12. september

Medlemsmøde:
Det lokale arbejde
med opkvalificerin-
gen af vores ufaglærte kollegaer

17:00 – 20:00
Sal A
Tilmeld:
www.lfs.dk/16001

13. september

Bestyrelsesmøde
dagplejen
12:00 – 17:00
Sal D

Årsmøde for
almen, special-og
dagplejeområdet
17:00-21:00
Arbejdersmuseet
Tilmelding:
www.lfs.dk/15953

14. september

Ok24 – dine krav
er vores krav
17:30 – 19:30
Sal A

25. september

Hoved-
bestyrelsesmøde
09.30 – 16:00
Sal A

2. oktober

Special-
bestyrelsesmøde
09:00 – 16:00
Sal A

Medlemsarrangementer

ÅRSMØDE FOR ALLE I LFS 13. SEPTEMBER

Alle LFS'ere inviteres til årsmøde 2023 for de tre fagområder. Du får en status på, hvordan det går på områderne. Herefter er der oplæg og debat om aktivisme med fokus på OK24, og aftenen slutter med stand up ved Anders Stjernholm.

Du får mad og drikke og godt samvær med andre LFS'ere.

Årsmødet foregår 13. september fra 17.00 til 21.00 på Arbejdersmuseet, Rømersgade 22, København K.

Tilmelding: www.lfs.dk/15953

INSPIRATIONSMØDE I LFS 12. SEPTEMBER

Andelen af ufaglærte kollegaer stiger overalt på almenområdet. Derfor arbejder flere dagtilbud og klynger med lokal opkvalificering.

På dette fyraftensmøde deles der erfaringer og tiltag fra forskellige steder i byen.

LFS serverer en sandwich og en vand.

Mødet foregår 12. september fra 17.00 til 20.00 i LFS sal A, Sorøgade 4-6.

Tilmelding: www.lfs.dk/16001

OPTAKTSMØDE TIL OK24 18. SEPTEMBER

LFS afholder den 18. september sit helt eget opvarmningsmøde til OK24.

Astrid Elkjær Sørensen, historiker, kommer og fortæller om, hvordan uligelønnen er opstået, og hvorfor den har bidt sig fast.

Jonas Kylov Giefeldt, sociolog med speciale i økonomisk ulighed, gør rede for myterne om, at der ikke er råd til mere i løn til offentligt ansatte, og fortæller hvor pengene rent faktisk kan findes.

Mødet foregår 18. september fra klokken 18.00 til 20.00 i LFS sal A, Sorøgade 4-6

LFS Senior

Klubben for førtidspensionister – efterlønnere og pensionister

Medlemsmøder:

Torsdag d. 14. september. Sommertur med jazz

OBS: Tilmeldingsfristen er overskredet.

Vi mødes kl. 12 ved havnebus 992s. Afgangsstedet er Knippelsbro /Torvegade/Christianskirken. (Bus 2A, Metro til Christianshavns torv). Efter frokost kl. ca. 16 tager vi havnebussen til Det Kongelige Bibliotek og spadserer hen til "Ved Stranden," hvor vi går ombord på Strommens turbåd kl. 16.45 og sejler 75 minutter rundt i kanalerne til tonerne af traditionel jazz.

Onsdag den 25. oktober kl. 11 i LFS Sal A, Sorøgade 6. Aktuel Politik.

Peter Laurrup Larsen har i næsten fyrrer år haft sin daglige gang på Christians-

borg som politisk reporter på TV2. Han har derfor en baggrundsviden, der kan gøre os klogere på, hvad der sker i den aktuelle politik.

Faglige Seniorer:

Fredag den 1. september kl. 10.30 hos HK Hovedstaden, Svend Aukens Plads 11. 2300 S

Oplæg om krigen mellem Ukraine og Rusland ved Claus Mathiesen, lektor for sprog og kultur ved Forsvarsakademiet og fhv. forsvarsattaché i Polen og Ukraine.

Fredag den 6. oktober kl. 10.30 hos Metal Hovedstaden, Nyropsgade 25, 1780 København V.

Det Sociale Netværk, Headspace og Psykiatrinetværket.
v./ Poul Nyrup Rasmussen, der er medstifter og protektor for det Sociale Netværk og formand for Psykiatrinetværket.

OBS: Hvert temamøde har ny adresse. Hvis stedet ændres, får I besked via jeres mailtilmelding. Tilmelding på www.fagligsenior.dk under aktiviteter, Faglige Seniorer Sektion Storkøbenhavn. Hvert møde koster 25 kr. inkl. frokost.

lfs.seniorklub@gmail.com

Udgivelsesplan 2023

Nummer	Deadline	Udgivelsesuge
8/23	21. september	40
9/23	26. oktober	45
10/23	30. november	50

LFS kor

LFS koret øver torsdage mellem 17.30 – 19.00 i kantinen i LFS.

Er du ikke allerede med i koret, men har lyst til at synge, kan dette sagtens lade sig gøre.

Kontakt Lisbeth Waittløw på lisw@foa.dk

Koret holder sommerpause frem til 14. september 2023.

Tjek kalenderen på lfs.dk

Tjek altid kalenderen på forsiden af www.lfs.dk, hvis du vil være sikker på at vide, hvad der foregår i LFS. Der kan opstå aktiviteter og møder efter, at bladet er sendt til tryk.

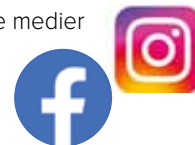
Følg også din fagforening på de sociale medier

Facebook:

www.facebook.com/LFSfagforening

Instagram:

brugernavn: LFSfagforening

Workshop om TRIO-tools

Få de gode værktøjer til strategisk og strukturel kvalitet i arbejdet i TRIO eller LokalMed

I kan også låne en FTR, og holde workshoppen hjemme

Læs mere, og book workshop på www.lfs.dk/15876

Myte

Må to-årige ikke sove i barnevogn eller krybbe?

Det er rigtigt, at børn over to år ikke må sove i barnevogn eller i krybbe i dagtilbuddet. For de må ikke længere spændes fast. Der er for stor risiko for, at så store børn i deres kamp for at blive fri for selen kan komme til skade ved at vikle sig ind den, eller at de kan vælte barnevognen eller krybben. Derfor skal børn over to år sove på madras på gulvet eller i lave senge.

For børn, der endnu ikke er fyldt to år, er det medarbejdernes vurdering, om barnet er egnet til at sove fastspændt i sele. Man bør lade barnet sove sammen med de større børn, hvis barnet er meget stort af sin alder, hvis barnet er meget uroligt, eller hvis det tydeligt synes, at selen er ubehagelig, for så er der risiko for, at barnet prøver at kæmpe sig fri.

Børn, der sover i sele, skal under alle omstændigheder være under hyppigt opsyn. ●

**SANDT
ELLER
FALSK**

?

Man kan have viden, som man troede, var helt rigtig, men som i virkeligheden viser sig at være noget værre vrøvl. Myter udtrykker forestillinger om, hvorfor verden ser ud, som den gør, og hvad der er rigtigt, og hvad der er forkert. Hvis du har en myte, som du vil have, at vi undersøger, så send en mail til lfnsnyt@lfs.dk